

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2021

Chișinău

**Cu privire la aprobarea Avizului asupra proiectului de lege
privind compensarea cheltuielilor pentru consumul gazelor
naturale/energiei termice în perioada rece a anului**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul asupra proiectului de lege privind compensarea cheltuielilor pentru consumul gazelor naturale/energiei termice în perioada rece a anului.

Prim-ministru

NATALIA GAVRILIȚA

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul infrastructurii
și dezvoltării regionale

Andrei SPÎNU

Ministrul muncii
și protecției sociale

Marcel Spatari

Ministrul finanțelor

Dumitru Budianschi

Ministrul justiției

Sergiu Litvinenco

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr.

AVIZ
asupra proiectului de lege privind compensarea cheltuielilor
pentru consumul gazelor naturale/energiei termice
în perioada rece a anului

Guvernul a examinat proiectul de lege privind compensarea cheltuielilor pentru consumul gazelor naturale/energiei termice în perioada rece a anului, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 349 din 12 noiembrie 2021) de către dl Dan Perciun, deputat în Parlament, și comunică următoarele.

Potrivit notei informative, proiectul respectiv propune compensarea diferenței în urma majorării tarifelor pentru consumul de gaze naturale consumatorilor casnici pentru sezonul rece a anului (noiembrie 2021– martie 2022):

- pentru primii 50 m³ consumați: 67% din cuantumul diferenței dintre prețul din luna de facturare și prețul din luna octombrie 2021;
- pentru următorii 100 m³ consumați: 50% din cuantumul diferenței dintre prețul din luna de facturare și prețul din luna octombrie 2021.

De asemenea, proiectul prevede compensarea diferenței în urma majorării tarifelor pentru consumul energiei termice consumatorilor casnici pentru sezonul rece al anului (noiembrie 2021–martie 2022) în mărime de 67% din cuantumul diferenței dintre prețul din luna de facturare și prețul din luna octombrie 2021 pentru prima gigacalorie consumată pe consumator casnic.

Menționăm că realizarea prezentului proiect de lege atrage după sine alocarea de mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat.

În acest sens, pentru implementarea prevederilor inițiativei legislative supuse avizării, în proiectul de lege privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2021 nr. 258/2020 sunt prevăzute mijloace financiare în sumă de 210,0 mil. lei, iar în proiectul legii bugetului de stat pentru anul 2022, în acest scop, sunt prevăzute mijloace financiare în sumă de 900,0 mil. lei.

Luând în considerare situația determinată de creșterea prețului pe piețele de gaze naturale atât la nivel național, cât și la nivel internațional, precum și în contextul majorării prețurilor la energia termică, statul trebuie să întreprindă măsurile necesare pentru a susține consumatorii casnici de gaze naturale/energie termică, Guvernul comunică susținerea proiectului de lege în cauză, cu următoarele propuneri.

1. Potrivit articolului 1 din proiect, de compensațiile prevăzute în acest proiect vor beneficia toți consumatorii casnici. Astfel, nu este necesar de a enumera într-un articol separat subiecții cărora li se aplică prevederile proiectului: cetățeni ai Republicii Moldova, cetățeni străini, apatrizi, refugiați cu

domiciliu în Republica Moldova. Or, conform art. 19 din Constituția Republicii Moldova, cetățenii străini și apatrizii au aceleași drepturi ca și cetățenii Republicii Moldova.

2. La articolul 2:

1) la noțiunea „diferența în urma majorării tarifelor pentru consumul de gaze naturale”, cuvintele „energie termică” urmează de substituit cu cuvintele „gaze naturale”.

2) Pentru un spor de precizie normativă, la articolul 2, noțiunea „diferența în urma majorării tarifelor pentru consumul de gaze naturale” se propune a fi expusă în următoarea redacție: *„diferența de preț în urma majorării prețurilor reglementate pentru furnizarea gazelor naturale în contextul obligației de serviciu public – diferența dintre prețul reglementat pentru furnizarea gazelor naturale în contextul obligației de serviciu public din luna de facturare și prețul respectiv din luna octombrie 2021 pentru un volum de gaze naturale stabilit de prezenta Lege;”*.

3) Noțiunea „compensarea diferenței” urmează a fi revizuită, pornind de la faptul că aceasta nu este „transfer lunar de mijloace bănești”, dar va reprezenta *compensarea diferenței de preț* – o compensare parțială a majorării prețurilor reglementate pentru furnizarea gazelor naturale/a tarifelor reglementate la energia termică pentru consumatorii casnici de gaze naturale și energie termică, în conformitate cu prevederile proiectului de lege.

4) Înainte de noțiunea de „consumator casnic de gaze naturale” urmează a se introduce o noțiune nouă:

„asociație de locatari – gestionarul fondului locativ care consumă gaze naturale în baza unui contract de furnizare a gazelor încheiat cu furnizorul de gaze naturale și le utilizează pentru necesitățile membrilor asociației de locatari (persoane fizice) pentru propriile necesități casnice sau/și pentru producerea de energie termică prin intermediul propriilor cazangerii”.

5) Noțiunea de „consumator casnic de energie termică” este necesar de modificat conform articolului 3 din Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 23 din 26 ianuarie 2017. Astfel, se propune următoarea redacție: *„consumator casnic de energie termică – orice persoană fizică care utilizează energie termică pentru necesități casnice nelegate de activitatea de întreprinzător sau cea profesională”*.

3. La articolul 4 din proiect, la sfârșitul alineatului (2), după cuvântul „termică” se propune a introduce textul *„și/sau intermediarii la decontări”*, ținând cont de faptul că repartizarea pe apartamente se efectuează de către centrele de calcul specializate „INFOBON” SRL, Î.M. „INFOCOM” etc.

De asemenea, luând în considerare că alocațiile bugetare pentru compensarea majorării prețurilor la gaze naturale și energia termică sunt prevăzute în bugetul Ministerului Muncii și Protecției Sociale, în conformitate cu prevederile art. 67 alin. (1) din Legea finanțelor publice și responsabilității

bugetar-fiscale nr. 181/2014, plățile urmează să fie efectuate în limitele alocațiilor aprobate de către autoritatea respectivă.

În acest context, alineatul (3) se propune de expus în următoarea redacție:

„(3) Plata compensării diferenței de preț în urma majorării prețurilor reglementate pentru furnizarea gazelor naturale în contextul obligației de serviciu public și/sau tarifelor reglementate la energia termică către furnizorii de gaze naturale și respectiv de energie termică se efectuează prin intermediul Ministerului Muncii și Protecției Sociale în limitele alocațiilor bugetare aprobate pentru aceste scopuri.”.

Alineatul (4) din același articol se propune de a fi exclus, deoarece modul de stabilire și de plată a compensărilor se stabilește la articolele 6, 7 și 9 din proiect.

Având în vedere reglementarea detaliată în proiect a modului de stabilire și de plată a compensării diferenței de preț în urma majorării prețurilor reglementate pentru furnizarea gazelor naturale, în contextul obligației de serviciu public și a compensării diferenței de preț în urma majorării tarifelor reglementate la energia termică, nu se justifică existența unui act al Guvernului în acest sens.

La fel, se va exclude și alineatul (3) al articolului 11 care prevede că „Guvernul în termen de 1 lună de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.”.

Compartimentul 6 din nota informativă prevede că, ca urmare a adoptării prezentei legi, va fi necesar de elaborat proiectul de hotărâre a Guvernului care va reglementa mecanismul de acordare a compensării diferenței în urma majorării tarifelor pentru consumul de gaze naturale, dar nu ajustarea actelor normative ale Guvernului la prevederile acestei legi.

4. Articolul 5 se propune a fi completat cu un alineat nou cu următorul cuprins:

„Consumatorii care s-au debransat de la sistemul centralizat de energie termică, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 191/2002, vor beneficia de compensații doar pentru consumul de gaze naturale”, ceea ce va asigura dreptul consumatorilor de a beneficia de compensații doar pentru un singur serviciu aferent încălzirii locuinței.

5. La articolul 6 alineatul (6) și articolul 7 alineatul (6), în factură urmează a fi indicată suma compensației de care beneficiază consumatorul, dar nu „suma diferenței în urma majorării tarifelor pentru consumul de gaze naturale/energie termică alocate din bugetul de stat”, or, în conformitate cu noțiunile definite la articolul 2 din proiect, „diferența în urma majorării tarifelor” este diferența integrală dintre prețul din luna de facturare și din luna octombrie 2021.

6. La articolul 6 alineatul (1), în scopul excluderii interpretărilor și asigurării predictibilității normelor juridice, astfel cum este statuat la art. 3 alin. (1) lit. d) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, considerăm

oportună substituirea textului „pentru următorii 100 m³ consumați” cu textul „100 m³ consumați peste primii 50 m³ consumați”.

În același timp, alineatul (5) din acest articol se propune a fi exclus, deoarece în sectorul gazelor naturale subconsumatori nu există.

Menționăm că mecanismul de compensare a diferenței de preț în urma majorării prețurilor pentru consumatorii de gaze naturale nu se răsfrânge asupra asociațiilor de locatari ce au centrale termice de cartier sau de bloc sau de scară. Astfel, locatarii respectivi nu vor putea obține compensații pentru gazele naturale consumate pentru producerea energiei termice pentru încălzire și prepararea apei calde menajere. În acest context, atenționăm că este necesar de identificat mecanismul de compensare a energiei termice furnizate de asociațiile de locatari ce au centrale termice de cartier sau de bloc sau de scară. Prin urmare, considerăm oportun revizuirea reglementării normelor ce țin de acordarea compensării diferenței de preț în cazul asociațiilor de locatari ce au centrale termice într-un articol separat.

7. Pentru evitarea aplicării eronate a normei, la articolul 7 alineatul (2), textul „pentru volumul consumat până la 1Gcal, inclusiv, lunar”, se va substitui cu textul „pentru volumul lunar consumat până la 1 Gcal”, din aceleași considerente enunțate anterior.

8. Denumirea capitolului III se propune de a fi expusă în următoarea formulare „Finanțarea și modul de plată”.

9. Articolul 8 se propune de expus într-o nouă formulare:

„**Articolul 8.** Finanțarea cheltuielilor pentru compensarea majorării prețurilor reglementate pentru furnizarea gazelor naturale în contextul obligației de serviciu public/tarifelor reglementate la energia termică.

Finanțarea cheltuielilor pentru compensarea diferenței în urma majorării prețurilor reglementate pentru furnizarea gazelor naturale în contextul obligației de serviciu public/tarifelor reglementate la energia termică, stabilită conform prezentei legi, se efectuează de la bugetul de stat în limita alocațiilor aprobate pentru aceste scopuri.”

10. La articolul 9 alineatul (1), cuvântul „estimează” se propune a fi substituit cu cuvintele „calculează lunar”, iar alineatele (2)-(4) de expus în următoarea formulare:

„(2) După verificarea informației privind suma compensării diferenței de preț calculate, furnizorii de gaze naturale și furnizorii de energie termică prezintă lunar până la data de 10 a lunii ulterioare lunii de consum Ministerului Muncii și Protecției Sociale dările de seamă privind mijloacele financiare necesare pentru finanțarea diferenței de preț calculate, numărul de beneficiari casnici și volumul de gaze naturale / energie termică consumată conform normelor stabilite.

(3) Ministerul Muncii și Protecției Sociale va întocmi, în conformitate cu alin. (2), documentele de plată pentru transferul mijloacelor financiare respective la contul furnizorilor de gaze/furnizorilor de energie termică.

„(4) Ministerul Finanțelor va efectua finanțarea documentelor de plată respectivă pe măsura prezentării acestora de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale, conform priorităților stabilite în art. 67 alin. (2) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014.”.

11. La articolul 10, se propune ca alineatele (2) și (3) să fie excluse, întrucât nu corespund acțiunilor prevăzute anterior la articolul 9, iar alineatul (4) se propune să aibă următoarea formulare:

„(4) Controlul asupra corectitudinii stabilirii compensării în urma majorării prețurilor reglementate pentru furnizarea gazelor naturale în contextul obligației de serviciu public/tarifelor reglementate la energia termică și utilizării mijloacelor alocate în acest scop, se exercită de către Inspekția Financiară a Ministerului Finanțelor și alte organe de control abilitate.”.

12. Articolul 10 se va exclude din capitolul VI. Or, prevederile aferente responsabilităților la stabilirea și la plata compensării diferenței în urma majorării prețurilor reglementate pentru furnizarea gazelor naturale, în contextul obligației de serviciu public/tarifelor reglementate la energia termică, țin de dispozițiile de conținut ale proiectului și nu reprezintă dispoziții finale și tranzitorii (a se vedea art. 47 și 48 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative). Totodată, remarcăm că în proiect nu este precizat tipul răspunderii avute în vedere.

13. La articolul 11 alineatul (2) norma se va revizui, or, legea nu poate fi pusă în aplicare anterior intrării în vigoare. Totodată, în măsura în care la articolul 2 este precizată perioada pentru care se vor plăti compensațiile, se consideră excedent acest alineat.

14. Pe tot parcursul textului proiectului, inclusiv în denumire, cuvântul „compensarea” și cuvintele „compensarea diferenței” la orice formă gramaticală se propune de substituit cu cuvintele „compensarea diferenței de preț” la forma gramaticală corespunzătoare.

De asemenea, pe tot parcursul textului, cuvintele „volumul mijloacelor financiare” de substituit cu „valoarea mijloacelor financiare”, întrucât mijloacele financiare reprezintă o unitate valorică și nu una fizică (kg, litri, tone, etc), astfel cum se exprimă unitatea de volum.

În același timp, în conținutul proiectului de lege se propune a fi substituit textul „tarifelor pentru consumul de gaze naturale/energiei termice” cu textul „prețurilor reglementate pentru furnizarea gazelor naturale în contextul obligației de serviciu public și/sau tarifelor reglementate la energia termică”; iar cuvintele „tarifelor pentru consumul de gaze naturale” cu cuvintele „prețurilor reglementate pentru furnizarea gazelor naturale în contextul obligației de serviciu public” și cuvintele „tarifelor pentru consumul de energie termică” cu cuvintele „tarifelor reglementate la energia termică”.

Propunerea în cauză vine cu scopul de a aduce în concordanță proiectul de lege cu actele normative de reglementare, și anume Legea nr. 108/2016 cu

privire la gazele naturale și Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării.

În acest sens, menționăm că în conformitate cu art. 98 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, la categoria de preț reglementat se atribuie prețurile reglementate pentru furnizarea de ultimă opțiune, pentru furnizarea gazelor naturale anumitor categorii de consumatori finali în contextul îndeplinirii obligației de serviciu public stabilite la art. 89, inclusiv prețurile diferențiate în funcție de consum.

15. La Nota informativă, la compartimentul „Fundamentarea economico-financiară” va fi completată cu calculul reprezentativ privind sumele estimate pe lunile noiembrie 2021-martie 2022 necesare pentru acoperirea diferenței de preț în urma majorării prețurilor reglementate pentru furnizarea gazelor naturale în contextul obligației de serviciu public și diferenței de preț în urma majorării tarifelor reglementate la energia termică, în scopul evaluării juste a impactului aprobării și implementării proiectului Legii asupra bugetului de stat.

Concomitent, din nota informativă se va exclude compartimentul „Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”, dat fiind faptul că Mecanismul de acordare a compensării diferenței de preț în urma majorării prețurilor reglementate pentru furnizarea gazelor naturale în contextul obligației de serviciu public/tarifelor reglementate la energia termică este deja stabilit în proiectul legii pentru care a fost elaborată nota informativă.